

רשומות

הצעות חוק

13 בנובמבר 1991

2086

ו' בכסלו התשנ"ב

עמוד	
60	חוק יסודי: כבוד האדם וחירותו
61	חוק שוויון הזדמנויות בעבודה (תיקון), התשנ"ב-1991
61	חוק לימוד חובה (תיקון מס' 19), התשנ"ב-1991
62	חוק לעידוד סילוקם של מבנים בעלי חזות מוזהבת, התשנ"ב-1991

מתפרסמת כזה הצעת חוק מטעם ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת:

[474]

חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו

1. מטרת חוק זה היא להגן על כבוד האדם וחירותו, כדי לעגן את ערכיה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית, בחוק יסוד.	מטרת החוק
2. כל אדם זכאי להגנה על חייו, על גופו ועל כבודו; אין פוגעים בחייו, בגופו או בכבודו של אדם באשר הוא אדם.	שמירה על החיים ועל הגוף והכבוד של האדם
3. אין נוטלים ואין מגבילים את חירותו של אדם, במאסר, במעצר, בהסגרה או בכל דרך אחרת.	חירות אישית
4. (א) כל אדם הנמצא בישראל כדין חופשי לנוע בארץ כרצונו.
(ב) לכל אזרח ישראלי ולכל תושב ישראלי החופש לבחור את מקום המגורים בישראל.
(ג) כל אדם חופשי לצאת מישראל.
(ד) כל אזרח ישראלי הנמצא בחוץ לארץ זכאי להיכנס לישראל.	חופש התנועה
5. מותר לשלול זכויות יסוד של האדם מאת המשרתים בצבא-הגנה לישראל, במשטרת ישראל בשירות בתי הסוהר ובארגוני הבטחון האחרים של המדינה, או להגביל זכויות אלה, ובלבד שהשלילה או ההגבלה נקבעו בחוק ובמידה שאינה עולה על הנדרש ממהותו ומאופיו של השירות.	סייג לגבי כוחות הבטחון
6. אין נכנסים לרשות היחיד שלא בהסכמתו, אין עורכים חיפוש בביתו של אדם, על גופו, בגופו ובכליו, ואין פוגעים בסוד שיחו של אדם, בכתביו ובכרשומותיו.	פרטיות
7. אין פוגעים בזכויות שבחוק יסוד זה אלא בחוק ההולם את ערכיה של מדינת ישראל, שנועד לתכלית ראויה, ובמידה שאינה עולה על הנדרש.	שלילה או הגבלת זכויות
8. אין בחוק יסוד זה כדי לפגוע בתקפו של דין שהיה קיים ערב תחילתו של חוק יסוד: ואולם הוראותיו של דין זה יפורשו ברוח חוק יסוד זה.	שמירת דינים
9. אין בכוחן של תקנות-שעת-חירום לשנות חוק יסוד זה, להפקיע זמנית את תקפו או לקבוע בו תנאים; ואולם בשעה שקיים במדינה מצב של חירום בתוקף הכרזה לפי סעיף 9 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948, מותר להתקין תקנות-שעת-חירום מכוח הסעיף האמור שיהא בהן כדי לשלול או להגביל זכויות יסוד לפי חוק זה, ובלבד שהשלילה או ההגבלה יהיו לתקופה ובמידה שלא יעלו על הנדרש.	יציבות החוק
10. אין לשנות חוק יסוד זה אלא ברוב של חברי הכנסת.	נוקשות החוק

דברי הסבר

על פי חוק ובהתאם למקובל במדינות דמוקרטיות ומתקנות. מטרת החוק היא לעגן את ערכיה של מדינת ישראל, שהיא, כאמור בהכרזת העצמאות, מדינה יהודית ודמוקרטית - בחוק יסוד, שאין לשנותו אלא ברוב מוחלט של חברי הכנסת.

הצעת חוק זו נועדה להגן באורח חוקתי על זכותו הבסיסית של האדם לחיים, לחירות, לשלמות גופו ולשמירת כבודו. לכל אדם, בהיותו בן אנוש, נתונה חירות אישית ועל כן אין לאסרו, לעצרו או למנוע ממנו את חופש התנועה אלא

הצעת חוק מס' תתרי"ג של חבר הכנסת אמנון רובינשטיין; העברה לוועדה כיום י"ט בניסן התשנ"א (3 באפריל 1991).

מתפרסמת כזה הצעת חוק מטעם ועדת העבודה והרווחה של הכנסת:

[475] חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה (תיקון), התשנ"ב-1991*

1. בסעיף 1 לחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988¹ (להלן - החוק העיקרי), תיקון סעיף 1 אחרי הגדרת "השר" יבוא:
"מעמד אישי" - היות אדם רווק, נשוי, גרוש או אלמן.
2. בסעיף 2(א) לחוק העיקרי, במקום האמור ברישה יבוא: "לא יפלה מעביד בין עובדיו או בין דורשי עבודה מחמת מינם, נטייתם המינית, מעמדם האישי או היותם הורים, או מחמת שהם נחשבים כבעלי נטייה מינית מסויימת, בכל אחת מאלה".
3. בסעיף 13 לחוק העיקרי, במקום "בזכויות נשים" יבוא "בזכויותיהם של אנשים לגביהם אסור למעביד להפלות לפי סעיף 2".

דברי הסבר

לסעיף 2 מוצע להרחיב את איסור האפליה גם בשל נטיות מיניות או בשל כך שדורש העבודה נחשב כבעל נטייה מינית מסויימת.

לסעיף 3 התיקון המוצע לסעיף 13 יאפשר, עם הרחבת איסור האפליה, את הרחבת האפשרות של ארגונים העוסקים בהגנה על קבוצות שונות להתערב ולהביע את עמדתם בפני בית הדין לעבודה.

מטרת התיקון לחוק היא השלמת הוראות החסרות בחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988.

החוק, בנוסחו היום, אוסר על אפליית אדם נשוי בקבלה לעבודה אך לא מעניק הגנה דומה לאדם אם הוא רווק, גרוש או אלמן; הבחנה זו אינה מוצדקת.

לסעיף 1 מוצע לקבוע חיובת אי אפליה בשל מעמד אישי כך שפרצה זו תיסגר.

* הצעת חוק מס' תשמ"ו של חברי הכנסת מרדכי וירשובסקי, חיים אורון, נאה ארד, אברהם פורז, ראובן ריבלין ואברהם שוחט; הועברה לועדה ביום י"ח בכסלו התשנ"א (5 בדצמבר 1990).
ס"ח התשמ"ח, עמ' 38.

מתפרסמת כזה הצעת חוק מטעם ועדת החינוך והתרבות של הכנסת:

[476] חוק לימוד חובה (תיקון מס' 19), התשנ"ב-1991*

1. בחוק לימוד חובה, התש"ט-1949¹, אחרי סעיף 33 יבוא:
"סייג לענישה 33. מוסד חינוך לא ינקוט אמצעי ענישה נגד תלמיד בשל מעשה או מחדל של הוריו".

דברי הסבר

מוצע לכן לקבוע בחוק במפורש שלא יינקטו אמצעי ענישה נגד תלמיד בשל התנהגות הוריו ולא ייאמר עוד "אבות אכלו בוסר ושיני בנים תקהינה".

לעתים קורה שהורים של תלמיד מפריעים או אף מתפרעים במוסד חינוך והמוסד בתגובה נוקט אמצעי ענישה, עד כדי הרחקה מבית-הספר, כלפי התלמיד עצמו. אמצעי ענישה כלפי התלמיד נוגד את הכלל שיש להעניש את העבריין עצמו בלבד.

* הצעת חוק מס' תתרי"ב של חבר הכנסת יצחק לוי; הועברה לועדה ביום כ"ח בתמוז התשנ"א (10 ביולי 1991).
ס"ח התש"ט, עמ' 287; התשנ"א, עמ' 156.

מתפרסמת בזה הצעת חוק מטעם ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת:

[477] חוק לעידוד סילוקם של מבנים בעלי חוות מוזנחת, התשנ"ב-1991

1. בחוק זה -
"בנין" ו"רשות רישוי מקומית" - כמשמעותם בחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965; ¹
"מס רכוש" - המס המוטל על פי חוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961. ²	הגדרות
2. רשות רישוי מקומית רשאית, ביזמתה או לבקשת בעל בנין, להכריז על בנין כבנין בעל חוות מוזנחת.	הכרזה על בנין כבעל חוות מוזנחת
3. נהרס בנין בעל חוות מוזנחת, יהיה בעל הקרקע פטור מתשלום מס רכוש עליה במשך חמש שנים מיום שנהרס הבנין.	פטור ממס רכוש

דברי הסבר

המוצע, שכן כל עוד מצוי הבנין על הקרקע, אין האוצר יכול ממילא לגבות מס רכוש כפי שגובים על קרקע פנויה (פרט למקרים נדירים בהם הבנין נטוש לחלוטין). זאת ועוד, על פי הצעת החוק יוכל האוצר לגבות מס בשל הקרקע הפנויה כעבור תקופה של חמש שנים, ואם ישתמשו בה לצרכי חניה, יוכל אף לגבות מס הכנסה ומע"מ.

החוק המוצע נועד לעודד הריסתם של מבנים בעלי חוות מוזנחת. כיום נמנעים בעלי מבנים כאלה מלהרסם, כדי למנוע מצב בו יהא עליהם לשלם מס רכוש על הקרקע הפנויה שהוא בשיעור של 2.5% משווייה. הריסת המבנה בעל החוות המוזנחת, תאפשר הקמת מבנה חדש על אותה קרקע, ולו אף כעבור מספר שנים, וכן תאפשר ניצול הקרקע לצרכי חניה או גנים ציבוריים. למעשה, אין אוצר המדינה ניזוק כלל מהפטור

* הצעת חוק מס' ר"כ של חבר הכנסת אברהם פורז, הועברה לוועדה ביום כ"ג בתמוז התשמ"ט (26 ביולי 1989).
1 ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.
2 ס"ח התשכ"א, עמ' 100.